

Elkészült a beton-caisson, amelyben a Duna hullámai alatt meg- kezdik a Boráros-téri híd építkezését

A budai Dunaparton már nagy lendülettel folyik a hidépítő munka — Néhány napon belül lesüllyesztik az első parti pillért

A budai Dunaparton, kétszáz méterrel a Műegyetem épületén túl, sárga deszkapalánk állja el az utat. A palánkon tábla: *Horthy Miklós Dunahíd építkezése.* Arrébb egy másik, rajta vörös betűkkel: *Idegéneknek tilos a bemenet.* A kerítés bejárata mellett régimódi húzós csengő, a palánkon innen Budapest szelíd őszi panorámája, a palánkon túl egy más világ: kő, beton és kavics csillogó sivatagja, fantasztikus, sötét gépóriások, cölöpökből, gerendákból összeacsolt erdő. Csikorgó zaj, elnyújtott kiáltások, kalapácsok csattogó hangja úszik a Duna fölött.

Építik a Boráros-téri hidat.

Négy pillér, 8000 tonna vas és 9 millió pengő

Hónapokig tartó mérések előzték meg a munkát. *Milliméternyi pontossággal jelölték ki a híd irányát,* amelyet a part két oldaláról egyszerre építenek, hogy a víz közepén összeérjen a lendületesen ívelő vasszerkezet. Egyelőre még csak a budai oldalon folyik a munka. Töltés emelkedik a part felé. Jobbról, balról építik a raktárépületeket és a munkások lakótelepét. Magas állványok között dübörög a betonkeverő gép és a parton készen áll már a budai parti pillér óriási beton-caissonja.

Néhány technikai adat a készülő hídról. A híd három nyílású lesz. Két 112 méteres és egy 154 méteres ívvel. *Vasszerkezetének súlya 8000 tonna.* Négy pillérje közül kettő a mederbe épül. A budai parton egy 34 méteres feljárója lesz, amely alatt vonul el majd az út. A pesti oldalon egy ötnyílású aluljáró kapcsolódik a hírhoz. *Kilenc millió pengőbe kerül a Horthy Miklós-híd építkezése.*

— *1937-re készen lesz a híd,* — mondja a kaulozó főmérnök. A vasszerkezetet a magyar állami gépgyár készíti és 400 vagon belőle már

szerezésre készen áll. Az idén még megcsináljuk a budai parti pillért...

Süllyedő munkaterem a víz alatt

Iparvasutak vágányai között cement és kavicshegyek völgyében megyünk le a partra, ahol már készen áll a budai parti pillér alapja. Gerendaszerkezet között fekszik a 29—70 méter hosszú, 9—10 méter széles, 5.60 méter magas betontömb. Ez a caisson.

— A parton betoneissonokkal dolgozunk, — magyarázza a főmérnök. — *A mederben láncon függő vascaissonok alatt folyik a pillérépítés munkája.* A betoneisson, egy vízszintes réteggel két részre van osztva. *Az alsó rész, a munkaterem húsz méter hosszú.*

Ezerkétszáz tonna súlya van a caissonnak. 500 köbméter vasbetonból készült. A caisson alól a munkateremben, kiássák a földet, mire az automatikusan lesüllyed.

— *Az első méterek után vizet fogunk kapni,* tehát éppen olyan módszerrel dolgozunk, mintha víz alatt lennénk. *A munkaterembe külsőleges légszilipeken keresztül két atmoszféra nyomású levegőt szorítunk A levegő kinyomja a vizet. A pillér alapja 11 és fél méterre lesz a Duna legkisebb szintjétől.* A munka elején kétszer hat órát, később kétszer négy órát dolgoznak a sűrített levegőben a caissonmunkások.

A munka éjjel-nappal folyik. A caissonmunkát, egy pillanatra sem szabad abbahagyni. Különleges képességeket követel ez a nehéz feladat a munkásoktól. *A caissonmunkások a telepen laknak szigorú felügyelet alatt.* Orvos tartózkodik állandóan mellettük. *A legszigorúbb alkoholtiltalomnak vannak alávetve, mert az óriási nyomásban egy csep alkohol is könnyen végzetes lehet.* Ahogy süllyed lefelé a pillér alapja, úgy töltik fel tetejét betonnal. Állandó talajvizsgálatok ellenőrzik a talajt:

— *Nehéz munka,* — mondja a főmérnök. — *A legnagyobb pontossággal kell dolgozni, hogy az óriási súlyú caisson meg ne billenjen.* Olyan

a munkássereg odalent a mélyben, mint az izgatott hangyaboly. A caisson-mester parancsára ide-oda rohannak az emberek. Percenként mérik és ellenőrzik a süllyedést...

— *S mi történik, ha az óriási surlódás következtében a betontömb megakad?*

— *Felhozzuk a munkásokat, kieresztjük a sűrített levegőt, erre a caisson lecsuszik.*

Zsilipben gyógyítják a caisson-betegséget

A légszilipek szerkezete rendkívül bonyolult, kezelésük pedig nagy léleljenléletet kíván. A kiásott anyagot hatalmas vödörökben húzzák fel a caisson mélyéről. Ha a munkások ki akarnak jönni, fel kell mászniok a zsilipkamrába, amelyben fokozatosan csökkentik a légnyomást.

— *Ha valaki kilépne, egyszerre, a szabad levegőre, életét tenné kockára. A véredények, felszabadulva az óriási nyomás alól, esetleg megrepedhetnének.*

— *Gyakran fordul elő ilyen baleset?*

— *Szerencsére, nagyon ritkán* — válaszolja a főmérnök. — *Az is a munkások vigyázatlansága miatt történt meg.*

Tíz percig tart, körülbelül, egy ember „átszilipelése“ a szabad levegőre.

A telep közepén hatalmas gépház emelkedik. Itt állnak a kompresszorok és robbantó motorok, amelyek a sűrített levegőt szolgáltatják. A gépház mögött egy pirosra mázolt henger tűnik szemünkbe.

— *Ez a beteg-zsilip,* — mutat rá a főmérnök. — *Itt gyógyítják a caisson-betegséget.* Furcsa betegség, amely óriási fájdalmakkal jár. Oka az, hogy a magasabb nyomás alatt a vér gázokat vesz magába, amelyek a szabad levegőre jutva, nem tudnak eltávozni. Ha valaki rosszul lesz a caissonban, felhozzuk ide, berakjuk ápolójával együtt a betegzilipbe, ráeresztjük a sűrített levegőt, amelynek nyomása kis határok között állandóan váltakozik.

— *Sokáig tart a betegség?*

— *Teljesen egyéni.* Van, aki órák alatt kigyógyul belőle, van, aki egész életére megrokkant. A magyarok remekül bírják a caissonmunkát.

Náthával, meghűléssel, fülbetegséggel nem tanácsos lemenni a caisson mélyébe. A kijövő munkásokat pokróccal várják, ledörzsölik őket, meleg teát itatnak velük, nehogy véletlenül meghűljenek, de alkoholt nem ihatnak.

— *A caisson nem tűri a sígovicát,* — mondja a főmérnök.

— *Bizony szűken vagyunk,* — mutat körül a főmérnök. — *A dunaföldvári építési telep nyolc kilométer hosszú volt.* Itt még csak megvalahogy, de a Boráros-téren, művészet lesz elhelyezni a telepet.

Bent az irodában, az egyik hosszú deszkafalon kifeszítették az új Dunahíd hatalmas rajzát. Négy év múlva valóságga fog válni a rajz és az elegánsvonalú, könnyedszerkezetű híd, mely szerkezetével és méreteivel különleges helyet foglal majd el a külföldön épült ilyenfajta hidak között is, újabb bizonyítéka lesz a magyar akaratnak és tehetségnek.

PETUR LÁSZLÓ